

20 באפריל 2026

לכבוד,

גב' עידית סילמן
השרה להגנת הסביבה
תא"ל (מיל') איציק בר
ראש רשות החירום הלאומית

בדוא"ל: Avi_Meysharim@mod.gov.il; sara@sviva.gov.il

הנדון: דרישה להשבה מיידיה של כלל היתרי הפליטה לאתר המשרד להגנת הסביבה

בשם ארגון 'אדם טבע ודין' – אגודה ישראלית להגנת הסביבה, הרינו מתכבדים לפנות אליכם בדרישה להשיב לאלתר לאתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה את כלל היתרי הפליטה ואת מסמכי ההליך הנלווים להם שהוסרו ממנו. כפי שיפורט להלן, הסרה גורפת זו בוצעה בניגוד להוראות הדין, בלא החלטה סדורה וגלויה, בלא הצבעה על מקור הסמכות ובלא הנמקה, תוך פגיעה חמורה ובלתי מידתית בעיקרון השקיפות, בזכות הציבור למידע סביבתי וביכולתו להשתתף באופן אפקטיבי בהליכי קבלת החלטות בעלות השלכות ישירות על בריאותו וסביבתו.

1. חוק אוויר נקי, תשס"ח-2008 (להלן: "החוק"), קובע הסדר חקיקתי ברור ומפורט, שנועד להבטיח פיקוח ציבורי אפקטיבי על מקורות זיהום משמעותיים ועל תנאי הפעלתם.
2. בתוך כך, החוק קובע כי כל בקשה למתן היתר פליטה; טיוטת היתר; הערות הציבור והיתרי הפליטה הסופיים יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ויועמדו לעיון הציבור.
3. מדובר במנגנון סטטוטורי מובהק, שנועד להבטיח שקיפות, השתתפות ציבורית וביקורת אפקטיבית על החלטות המשרד בתחום בעל השלכות ישירות על בריאות הציבור והסביבה.
4. ואולם, כפי שנועד לח"מ מפרסומים בתקשורת,¹ במהלך חג הפסח פעל המשרד להגנת הסביבה להסרה גורפת של היתרי הפליטה של מאות מפעלים ותעשיות מאתרו ולהסתרתם מן הציבור בהסתמך על טענה ביטחונית כללית שאין בה כדי להצדיק סטייה מן ההסדר הקבוע בדין.
5. אף במקום בו מתעורר חשש כי גילוי של פרט מסוים בהיתר פליטה עלול לפגוע בביטחון המדינה, אין הדין מתיר הסתרה גורפת של ההיתר כולו. ההסדר הקבוע בחוק הוא הסדר חריג, מצומצם ומדורג, המחייב בחינה קונקרטית, אישור מתאים והצדקה עניינית.
6. במילים אחרות, הדין מבוסס על מנגנון של בחינה פרטנית, הסתרה ממוקדת של מידע רגיש ואיזון, ולא על שלילה מלאה וכוללת של נגישות הציבור למידע הסביבתי.
7. כך גם לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 שאליו מפנה חוק אוויר נקי, הסייג הביטחוני אינו חל באופן אוטומטי והרשות מחויבת לפרסום חלקי של המידע, תוך הפעלת שיקול דעת פרטני וסביר ומתן משקל מוגבר לאינטרס הציבורי בגילוי מידע הנוגע לבריאותו ולסביבתו.
8. משכך, הסרתם הגורפת של כלל היתרי הפליטה מאתר המשרד לוקה בחריגה מן המסגרת הקבועה בדין, בהיעדר בחינה פרטנית, בחוסר מידתיות, באי-בחינת חלופות פוגעניות פחות

¹ <https://shakuf.co.il/62284> אתר שקוף, יעל געתון, פורסם בתאריך 15.4.2026.

(ובראשן לדוגמא השחרה נקודתית של נתונים רגישים); וכל זאת תוך פגיעה קשה בזכות הציבור למידע סביבתי.

9. פגם זה מחריף במיוחד כאשר מדובר במקור פליטה המצוי בהליך של חידוש היתר או שינוי תנאים. בנסיבות אלה, חסימת הגישה למסמכי הבקשה, לטיוטות, לנתוני הפליטה ולהיסטוריית ההיתר אינה רק פגיעה תיאורטית בשקיפות, אלא **שלילה מעשית של יכולת הציבור לגבש עמדה, להתנגד במקרה הצורך ולהגיש הערות אפקטיביות במועדן.**

10. לפיכך נבקש כדלקמן:

א. להשיב לאתר את כלל היתרי הפליטה, מסמכי הבקשה, טיוטות ההיתרים, הערות הציבור, תשובות המשרד להערות, וההיתרים הסופיים לאתר המשרד;

ב. ככל שלטענתכם קיים חסם ביטחוני ביחס למסמך או פרט מסוים, נבקש לפרסם גרסה מושחרת ומצומצמת של אותו מסמך (חלף הסרה מלאה) ולפרט את מקור הסמכות, ההנמקה, וזהות הגורם המוסמך שאישר זאת כדין;

ג. להימנע מאישור, חידוש, תיקון או שינוי היתר פליטה אשר ביחס אליו נמנעה מן הציבור גישה למסמכי ההליך. לחילופין, לפתוח מחדש את תקופת הערות הציבור במלואה, למשך 45 ימים לפחות ממועד ההשבה המלאה של החומר לאתר.

11. ככל שהמידע לא יושב לעיני הציבור, ניאלץ לפנות לערכאות לשם השבת המידע, הקפאת הליכים תלויים ועומדים, והבטחת קיומו של הליך שקוף וחוקי.

בכבוד רב,


בר רוזן, עו"ד
מנהלת מחלקה משפטית


אריה ונגר
מדען ראשי

העתקים:

רמי רוזן, מ"מ מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, בדוא"ל lishkatmankal@sviva.gov.il
עו"ד נטע דרורי, היועצת המשפטית למשרד להגנת הסביבה, בדוא"ל: neta@sviva.gov.il
אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, בדוא"ל: legal@mod.gov.il
מיכל ריבלין, ממונה על חוק חופש המידע במשרד להגנת הסביבה, בדוא"ל: meyda@sviva.gov.il
רעות רבי, מנהלת אגף מניעת זיהום אוויר ואסבסט, בדוא"ל: OritBe@sviva.gov.il
מיטל פרשר, מנהלת תחום תעשייה – היתרי פליטה, בדוא"ל: meitalf@sviva.gov.il